

EDUSKUNNAN OIKEUSASIAMIEHEN  
KANSLIA

Dnro ..... 227/4/11  
Saapui ..... 15/9-11  
postissa  jätti itse  telefax



euroclear

Eduskunnan Oikeusasiamiehen kanslia  
Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen  
00102 EDUSKUNTA

Viite: Selvityspyyntö 23.6.2011, dnro 227/4/11

## VASTAUS SELVITYSPYYNTÖÖN

Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen on 23.6.2011 lähettämässään selvityspyynnössä pyytänyt Euroclear Finland Oy:ltä (jäljempänä "Euroclear") selvitystä Jarno Liskin tekemään kanteluun.

Jarno Liski niminen henkilö on pyytänyt eduskunnan oikeusasiamiestä (jäljempänä "Oikeusasiamies") tutkimaan Euroclearin menettelyä asiassa, jossa on kyse arvopaperikeskuksessa pidettävien osakaluetteloiden jäljennösten hinnoittelusta.

Euroclear lausuu asiassa kunnioittavasti seuraavaa; esittäen näkemyksensä varsinaisen selvityspyynnön kohteena olevan asian lisäksi koskien Oikeusasiamiehen toimivaltaa suhteessa Euroclearin toimintaan:

### 1. Eduskunnan oikeusasiamiehen toimivalta

Eduskunnan Oikeusasiamiehen tulee perustuslain 109 §:n mukaan valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Tehtäväänsä hoitaessaan oikeusasiamiehen tulee valvoa perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Vaikka Oikeusasiamiehen laillisuusvalvonta ei yleensä ulotu yksityisten henkilöiden, yhdistysten tai taloudellisten yhteisöjen toimintaan, on Oikeusasiamies toimivaltainen silloin kun kyseinen taho hoitaa julkista tehtävää. Euroclear on yksityinen osakeyhtiö, joten sen kuuluminen Oikeusasiamiehen valvottaviin edellyttäisi, että sen katsottaisiin hoitavan perustuslaissa tarkoitettua julkista tehtävää.

### 2. Euroclearin toiminta

Euroclearin toiminta on luvanvaraista ja jakautuu arvopaperikeskustoimintaan ja selvitysyhteisötoimintaan. Arvopaperikeskuksena Euroclear toimii laissa olevan määräyksen perusteella myös tilinhoitajayhteisönä.

Euroclearille on myönnetty arvo-osuusjärjestelmästä säädetyn lain (jäljempänä "AOJL") 12 §:n mukainen arvopaperikeskuksen toimilupa sekä arvopaperimarkkinalain (jäljempänä "AML") 4a luvun mukainen selvitysyhteisön toimilupa. Arvopaperikeskuksella tarkoitetaan AOJL 2a §:n mukaan osakeyhtiötä,

joka on saanut luvan hoitaa AOJL:ssa tarkoitettuja arvopaperikeskuksen tehtäviä. Arvopaperikeskuksen toimiluvan myöntää Valtioneuvosto. Selvitysyhteisöllä tarkoitetaan puolestaan AML 1 luvun 4 §:n mukaan osakeyhtiötä, joka ammattimaisesti ja säännöllisessä menettelyssä harjoittaa selvitystoimintaa sellaisten yhtiöiden lukuun, joille on myönnetty oikeus antaa arvopaperikauppoja tai muita luovutuksia selvitysyhteisön selvitettäväksi. Selvitysyhteisön toimiluvan myöntää Valtiovarainministeriö. Molemmat toimiluvat on myönnettävä, mikäli hakija täyttää laissa säädetyt edellytykset tehtävän hoitamiseksi (AOJL 12 § ja AML 4a luvun 2 §).

Arvopaperikeskuksen tehtävät on määritelty AOJL 13 §:ssä. Arvopaperikeskus saa harjoittaa laissa määritellyn toiminnan ja selvitysyhteisölle sallitun toiminnan lisäksi vain niihin läheisesti liittyvää toimintaa. Selvitysyhteisön toiminta on puolestaan säännelty AML 4a luvun 4 ja 5 §:issä, eikä selvitysyhteisö saa harjoittaa muuta kuin kyseisissä pykälissä mainittua toimintaa. Tärkeimmät Euroclearin toimintaa ohjaavat lait ovat AOJL, AML sekä laki arvo-osuustileistä (jäljempänä ”AOTL”). Jollei näistä laeista tai muusta arvopaperikeskusta koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu, Euroclearin toimintaan sovelletaan AOJL 14 §:n mukaisesti osakeyhtiölakia. Euroclearin toimintaa valvoo AOJL 6 §:n mukaan Finanssivalvonta.

AOJL 13 §:n 1 momentin 2 ja 3 – kohdissa on määrätty arvopaperikeskukselle tehtäväksi pitää arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien yhtiöiden osakkeenomistajista osakasluetteloa liikkeeseenlaskijoiden lukuun:

AOJL 13 § (15.9.2000/795) 1 momentin 2 ja 3 – kohdat:

- ”2) huolehtii tässä laissa tarkoitettu arvo-osuusrekisteristä ja pitää 4 §:ssä sekä arvo-osuustileistä annetun lain 3 ja 4 §:ssä tarkoitettuja luetteloita;  
3) tarjoaa arvopaperikeskuksessa pidettävien luetteloiden tietojen hyväksikäyttöön ja käsittelyyn sekä arvo-osuusjärjestelmän ylläpitämiseen liittyviä palveluja;”

AOJL:n 4 §, johon edellä viitataan, kuuluu seuraavasti:

”4 § (28.12.2001/1519) Luettelot

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1, 3 ja 5 kohdassa tarkoitettujen arvo-osuuksien omistajista pidetään liikkeeseenlaskijoiden lukuun liikkeeseenlaskijakohtaiset osakasluettelot ja muut vastaavat omistajaluettelot arvopaperikeskuksessa.”

Arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohta, johon edellä viitataan, kuuluu seuraavasti:

”2 § (28.12.2001/1517) Tätä lakia sovelletaan arvopaperiin, joka on vaihdantakelpoinen ja joka on saatettu tai saatetaan yleiseen liikkeeseen useiden samansisältöisistä oikeuksista annettujen arvopaperien kanssa. Tällainen voi olla esimerkiksi todiste, joka annetaan:

13.9.2011

3(9)

1) osakkeesta tai muusta osuudesta yhteisön omaan pääomaan tai siihen liittyvästä osinko-, korko- tai muusta tuotto-oikeudesta taikka merkintäoikeudesta;”

Edellä selvitetystä arvopaperikeskuksen velvollisuudesta pitää arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien yhtiöiden osakkeenomistajista omistajaluetteloja on erityisesti huomattava, että arvopaperikeskus pitää omistajaluetteloja laissa olevan määräyksen perusteella ja kunkin liikkeeseenlaskijan lukuun. Arvopaperikeskus ei siis pidä kyseisiä omistajaluetteloita omaan lukuunsa vaan kutakin yhtiötä koskevaa osakasluetteloa pidetään vain ja ainoastaan kyseisen yhtiön lukuun, lain asettaman velvoitteen johdosta. Säännös asiasta on AOJL:n 4 §:ssä. Tässä on kyse samasta yleisestä osakeyhtiölle kuuluvasta velvoitteesta, joka osakeyhtiölain 3 luvun 15 §:ssä asetettu muille kuin arvo-osuusjärjestelmään kuuluville yhtiöille:

”Jos yhtiön osakkeita ei ole liitetty arvo-osuusjärjestelmään hallituksen on pidettävä niistä luetteloa (osakeluettelo).

Arvo-osuusjärjestelmään kuulumattomien yhtiöiden osakeluettelon julkisuudesta on säädetty osakeyhtiölain 3 luvun 15 §:ssä seuraavasti:

”Osakeluettelo ja osakasluettelo on pidettävä yhtiön pääkonttorissa jokaisen nähtävänä. Jokaisella on oikeus yhtiön kulut korvattuaan saada jäljennös osakeluettelosta ja osakasluettelosta tai niiden osasta.”

Samoin arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien yhtiöiden osalta osakasluettelon pitovelvollisuus on yhtiöillä itsellään. Arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 4 §:ssä on vain määrätty, että tämä yhtiöiden velvollisuus pitää kyseisiä luetteloita täytetään niin, että arvopaperikeskus pitää kyseisiä luetteloita niiden lukuun. Syynä tähän on se, että Arvopaperikeskuksella on arvo-osuusjärjestelmän ylläpitäjänä kyseiset tiedot hallussaan sekä tekniset edellytykset luetteloiden ylläpitämiseen.

”4 § (28.12.2001/1519) Luettelot

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1, 3 ja 5 kohdassa tarkoitettujen arvo-osuuksien omistajista pidetään liikkeeseenlaskijoiden lukuun liikkeeseenlaskijakohtaiset osakasluettelot ja muut vastaavat omistajaluettelot arvopaperikeskuksessa.”

Käsiteltävä selvityspyyntö koskee edellä kuvattua arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien yhtiöiden osakasluetteloiden pitämistä ja niiden jäljennöksiä. Euroclear pitää kyseisiä luetteloita ja antaa niistä kopioita liikkeeseenlaskijoiden lukuun, ei omaan lukuunsa. Kyseessä ei siis ole Euroclearin omasta varsinaisesta toiminnasta, jota se harjoittaisi arvopaperikeskuksena tai selvitysyhteisönä omaan lukuunsa, vaan toimintaa harjoitetaan yhtiöiden lukuun.

### 3. Oikeusasiamiehen toimivalta suhteessa Eurocleariin ja osakasluetteloiden pitämiseen

Perustuslain 2 §:ssä määritellään oikeusvaltion keskeinen periaate siitä, että julkisen

vallan käytön tulee perustua lakiin. Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Julkiset hallintotehtävät on lain perustelujen mukaan ymmärrettävä verraten laajaksi tehtävien kokonaisuudeksi. Suuri osa julkisten hallintotehtävien hoitamisesta on julkisten palvelujen toteuttamista ja kun jokin palvelu on säädetty kunnan tai valtion viranomaisen tehtäväksi tai ylipäätään viranomaisen toimivaltaan kuuluvaksi, kyseessä on julkinen hallintotehtävä. Tällaisen tehtävän yksityistämisessä, eli siirtämisessä muun kuin viranomaisen hoidettavaksi, on noudatettava perustuslain 124 §:ssä asetettuja edellytyksiä.<sup>1</sup>

Oikeusasiamiehen tulkintakäytännön perusteella ratkeaa viime kädessä, milloin on kyse julkisesta tehtävästä. Olennaista tämän arvioinnissa on tehtävän luonne.<sup>2</sup> Oikeusasiamiehen toimivalta ulottuu vain julkisten tehtävien hoitamiseen yksityisen toimijan ollessa kysymyksessä. Näin ollen muu yksityisen toimijan liiketoiminta tms. jää valvontavallan ulkopuolelle.

Viranomainen ei ole siirtänyt Euroclearille sillä olevaa toimivaltaa. Euroclear on hakenut ja sille on myönnetty toimiluvat toimintansa harjoittamiseen. Suomen markkinoilla toimii toistaiseksi vain yksi arvopaperikeskus, mutta lainsäädännöllistä estettä kilpailevan toiminnan perustamiselle ei ole.

Viranomainen ei rahoita Euroclearin toimintaa miltään osin.

Euroclear Finland Oy on yksityinen osakeyhtiö, joka on osa kansainvälistä Euroclear ryhmää, joka on maailman suurin palveluntarjoaja kotimaisille ja rajojen yli tapahtuville ulkomaisille selvitystapahtumille sekä osake-, joukkovelkakirjalaina-, rahasto- sekä johdannaistapahtumille. Ryhmän emoyhtiö belgialainen Euroclear SA/NV toimii mm. emoyhtiönä useille kansallisille arvopaperikeskuksille eri maissa (FIN, SWE, FRA, UK, IE, NED, BEL) sekä kansainväliselle arvopaperikeskukselle (Euroclear Bank). Euroclear Finland liitettiin Euroclear ryhmään lokakuussa 2008.

Osakasluetteloiden pito, jota Euroclear tekee liikkeeseenlaskijoiden lukuun, on eräs niistä harvoista osista Euroclearin toiminnassa, jossa se on suorassa yhteydessä yksityishenkilöihin, ja jossa se voisi näin ollen olla tekemisissä perus- ja ihmisoikeuksien loukkauksen kanssa, joiden toteutumista Oikeusasiamies erityisesti valvoo.

Toiminnassaan arvopaperikeskuksena ja selvitysyhteisönä Euroclear ei puolestaan ole tekemisissä yksityishenkilöiden kanssa, vaan sen yhteistyötahoja ovat yksityiset yritykset kuten pankit, liikkeeseenlaskijat, sijoituspalveluyritykset ja Pörssi.

Edellä esitettyyn selvitykseen perustuen Euroclear katsoo,

<sup>1</sup> Olli Mäenpää: Hallintolaki ja hyvän hallinnon takeet. Helsinki 2003 ss. 20 ja 247

<sup>2</sup> <http://www.oikeusasiamies.fi/Resource.phx/eoa/oikeusasiamies/valvonnan-kohteet.htx>

- 1) ettei sen asemassa ja toiminnassa ole kysymys julkisen tehtävän hoitamisesta.
- 2) Selvityspyynnössä erityisesti käsiteltävän osakasluetteloiden pitämisen osalta Euroclear katsoo, että se pitää liikkeeseenlaskijakohtaisia osakasluetteloita arvo-osuuksien omistajista lain velvoittamana liikkeeseenlaskijoiden lukuun eikä se siten toimi asiassa omaan lukuunsa. Osakeyhtiölain yleisperiaatteen mukaan osakeyhtiöllä on velvoite pitää osakasluetteloita ja antaa niistä kopioita. Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien yhtiöiden osalta laissa on määrätty arvopaperikeskus pitämään näitä luetteloita yhtiöiden puolesta ja niiden lukuun.
- 3) Osakasluetteloiden pitämisen osalta Euroclear katsoo, ettei liikkeeseenlaskijakohtaisten osakasluetteloiden pitamisessä, mikä vielä tapahtuu liikkeeseenlaskijoiden lukuun, ole kysymys julkisen tehtävän hoitamisesta. Se että yhtiöille on laissa määrätty velvoite pitää osakasluetteloita ja antaa niistä kopioita, ja että arvopaperikeskus on määrätty tekemään tätä yhtiöiden puolesta ja niiden lukuun, ei tee asiasta julkisen tehtävän hoitamista.

Edellä mainituilla perusteilla Euroclear katsoo kunnioittaen, että asia jota selvityspyynnö koskee, ei kuulu Oikeusasiamiehen toimivaltaan.

Mikäli Oikeusasiamies kuitenkin katsoo olevansa toimivaltainen Euroclearin suhteen asiassa, Euroclear esittää asiassa seuraavaa:

#### 4. Omistajaluetteloiden julkisuudesta

Tehdyssä selvityspyynnössä arvostellaan sitä, ettei Euroclearistä ole mahdollista saada vanhoja osakasluetteloita vaan saatava tieto vastaa aina viimeistä tunnettua tilannetta, mikä on käytännössä edellisen päivän omistajatilanne. Tästä seuraa selvityspyynnön tekijän mukaan tarve tilata omistajaluettelot erikseen jopa jokaiselta päivältä, jotta esim. journalistisia tarpeita varten on mahdollista seurata päiväkohtaisia muutoksia omistuksissa. Tästä on laskettu seuraavan suuret kustannukset tietoja tarvitsevalle. Näiltä osin Euroclear toteaa, että syy siihen, ettei Euroclear voi luovuttaa vanhojen omistajaluetteloiden tietoja, vaan luovutettavat omistajaluettelot ovat aina luovutuspäivän omistajaluetteloita eikä vanhempia, johtuu lainsäädännöstä. Osakeyhtiölain 5 §:n mukaan jokaisella on oikeus tutustua osakasluetteloon ja odotusluetteloon sekä saada näistä jäljennöksiä. Tämä lainsäädännös säättää julkiseksi vain kunakin hetkenä voimassa olevat omistajaluettelot eikä vanhempia tietoja. Tämän vuoksi vanhat omistajatiedot eivät ole enää julkisia, eikä Euroclear voi niitä luovuttaa rikkomatta lakia. Euroclear on useita kertoja keskustellut esim. Tietosuojavaltuutetun kanssa siitä, olisiko lain mukaan mahdollista että Euroclear luovuttaisi myös vanhoja omistajatietoja, mutta tätä ei ole pidetty mahdollisena. Selvityspyynnössä arvostellaan myös sitä, että Euroclearin järjestelmistä ei ole mahdollista tehdä poimintoja henkilöittäin vaan että yksittäisen henkilön kaikki omistusten selvittämiseksi olisi tilattava kaikkien arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien yhtiöiden omistajaluettelot. Lain mukaan ei ole sallittua, että Euroclear luovuttaisi omistajatietoja siten, että ne koskisivat yhden henkilön omistuksia useissa yhtiöissä. Omistajatietoja on lain mukaan sallittua luovuttaa vain yhtiökohtaisina omistajaluetteloina.

Korostamme vielä sitä, että lainsäädännössä on nimenomaisesti haluttu molemmissa edellä käsitellyissä tapauksissa rajoittaa omistajatietojen julkisuutta, ja Euroclear ainoastaan noudattaa lainsäädäntöön kirjattuja rajoituksia. Rajoitukset eivät siis johdu Euroclearista. Vanhat omistajatiedot eivät ole lain mukaan julkisia. Yksittäisen henkilön omistuksia koskevat useita yhtiöitä koskevat poiminnat eivät ole lain mukaan sallittua. Ei myöskään ole lain mukaan esimerkiksi sallittua, että Euroclear laittaisi yhden tai kaikkien yhtiöiden omistajaluettelotietoja Internetiin. Lainsäätäjällä ei ole halunnut säätää yhtiöiden omistajatietojen tällaista käsittelyä tai julkisuutta lailliseksi, vaan se on kiellettyä. Lainsäätäjällä olisi ollut mahdollisuus määrätä omistajaluetteloita koskeva julkisuus laajemmaksi. Esimerkiksi yhtiöiden, joiden osake on julkisen kaupankäynnin kohteena, osalta on määrätty, että niiden on pidettävä internet sivuillaan sisäpiirirekisterinsä tiedot. Näin ei ole määrätty omistajaluetteloiden osalta eikä tämä ole laillista, kuten totesimme. Vaikka yksittäisen yhtiön omistajaluettelo on lainsäädännössä määrätty julkiseksi, ja siihen saa tutustua ilmaiseksi Euroclearissa, on lainsäädännössä asetettu omistajatietojen julkisuudelle rajoja, kuten olemme edellä esimerkeillä osoittaneet. Pyrimme omilla toimillamme edistämään ylläpitämiemme luetteloiden ja tietojen tehokasta ja helppoa käyttöä lain mahdollistamissa rajoissa.

#### 5. Arvopaperikeskuksen toiminta osakasluetteloita ylläpidettäessä ja jäljennöksiä annettaessa

Osakasluetteloiden ylläpitämisestä ja jäljennöksiä antamisesta on säädetty osakeyhtiölaissa seuraavasti:

Osakeyhtiölain 4 luvun 5 §:

##### 5 § Osakas- ja odotusluettelon julkisuus

Jokaisella on oikeus tutustua osakasluetteloon ja odotusluetteloon arvopaperikeskuksessa sekä, jos yhtiöllä on pääteyhteys arvopaperikeskukseen, yhtiön pääkonttorissa. Osakas- ja odotusluettelosta tai niiden osasta on annettava jäljennös 3 luvun 17 §:n 2 momentin mukaisilla edellytyksillä. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee tämän luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun ajankohdan mukaista osakasluetteloä yhtiökokouksen päättymiseen asti.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske henkilötunnusta, maksu- tai verotustietoja tai sitä, mille kaupintatilille osakkeenomistajan myytäväksi antamat osakkeet on kirjattu. Tietoon siitä, minkä tilinhoitajayhteisön hoidossa olevalle arvo-osuustilille osakkeet on kirjattu, sovelletaan, mitä arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 29 a §:ssä säädetään arvo-osuustiliä koskevista tiedoista.

Osakeyhtiölain 3 luvun 17 §:

##### 17 § Osake- ja osakasluettelon julkisuus

Osakeluettelo ja osakasluettelo on pidettävä yhtiön pääkonttorissa jokaisen nähtävänä.

13.9.2011

7(9)

Jokaisella on oikeus yhtiön kulut korvattuaan saada jäljennös osakeluettelosta ja osakasluettelosta tai niiden osasta.

Euroclearin toimitiloissa on kaksi näyttöpäätettä, joilla kuka tahansa voi selata kaikkien arvo-osuusjärjestelmässä olevien yhtiöiden omistajatietoja. Tämä palvelu on kaikille ilmaista, ja havaintojemme mukaan sitä käyttävät erityisesti yksityiset ihmiset ja tiedotusvälineiden edustajat.

Kaikkien omistajaluetteloiden kaikki tiedot on tallennettu Euroclearin tietokantaan. Omistajaluetteloiden omistustiedot päivitetään Euroclearissa kerran päivässä tilinhoitajayhteisöiden arvo-osuustileille tekemien omistusmuutos kirjausten perusteella. Koska Euroclear pitää omistajaluetteloita ensisijaisesti liikkeeseenlaskijoille, sisältävät luettelot kustakin osakkeenomistajasta myös sellaisia osakeyhtiölaissa määrättyjä tietoja, jotka eivät ole julkista, ja ovat vain yhtiön itsensä käytettävissä. Asiaa koskevat säännökset ovat osakeyhtiölain 3 luvun 3 ja 5 pykälissä. Asiakaspalvelupisteessä päätteillä selattavissa olevat omistajaluettelot muodostuvat näistä omistajaluetteloista, kuitenkin siten, että nähtävillä on vain laissa kaikille julkiseksi määrätty tiedot.

Kun asiakkaat haluavat omistajaluetteloista jäljennöksiä, ne voidaan toimittaa paperilla tai sähköisesti pdf tai csv tiedostoina. Tietojen toimittaminen paperilla on nykyisin harvinaista, koska aineistot ovat usein isoja. Sähköisessä muodossa tietojen jatkokäsittely on tilaajalle helpompaa.

Omistajaluettelon toimittaminen tilauksesta asiakkaalle edellyttää Euroclearissa seuraavaa työprosessia:

- 1) Tilaus vastaanotetaan,
- 2) varmistetaan, että Euroclearilla on oikeat tiedot tilauksen kohteesta, mm. mikä yhtiö, mitkä julkiset tiedot halutaan raportille ja ajankohta jonka tiedot halutaan (tilauspäivä vai jonkin tulevan päivän tiedot),
- 3) sovitaan tietojen toimitusmuoto (paperilla tai sähköisesti pdf – tai csv –tiedostona),
- 4) tietojen toimitusmuodosta sopiminen edellyttää useasti mainittujen teknisten vaihtoehtojen selvittämistä tilaajalle ja neuvontaa,
- 5) tietojen toimitusosoitteen ja laskutusosoitteen vastaanottaminen (postiosoite tai sähköpostiosoite)
- 6) tilatun aineiston muodostaminen, mikä edellyttää erillisen tietojen poiminnan suorittamista kunkin yhtiön osalta, jonka tietoja on tilattu (kuvaamme myöhemmin erikseen tätä aineiston muodostamisvaihetta)
- 7) tilatun aineiston tallentaminen pdf tai csv muotoon
- 8) muodostuneen aineiston oikeellisuuden yleinen tarkistus
- 9) aineiston printtaaminen, mikäli tiedot on tilattu paperilla,
- 10) tilatun aineiston lähettäminen kirjeitse tai sähköpostilla
- 11) tilauksen laskuttaminen.

Edellä kuvatuista työvaltaisista työvaiheista aiheutuu henkilökuluja, joiden lisäksi Euroclearille syntyy omistajaluettelotilauksista jonkin verran erilaisia laite-, järjestelmä - ym. kuluja.

Kun Euroclear pitää omistajaluetteloita liikkeeseenlaskijoille, sisältävät nämä luettelot kustakin osakkeenomistajasta sellaista tietoa, joka ei ole julkista, ja on vain yhtiön itsensä käytettävissä, kuten osakeyhtiölain 3 luvun 3 ja 5 pykälistä ilmenee. Sellaiset omistajaluettelot, joita voidaan toimittaa tilauksesta kaikille asiakkaille, eivät ole valmiina olemassa, vaan kunkin yhtiön omistajaluettelo muodostetaan erikseen tilaamalla omistajaluetteloraportti tietokannasta. Aineiston muodostaminen tehdään siis aina yhtiökohtaisesti eikä sitä voi tehdä useille yhtiöille yhdellä kertaa. Omistajaluettelolle voidaan poimia viimeisin tilanne, mikä on kuluva päivää edeltävä päivä, tai jonkun vanhemman päivän tilanne. Lain mukaan vain yhtiölle itselleen voidaan toimittaa vanhojen omistajaluetteloiden tietoja. Muille kuin liikkeeseenlaskijalle voidaan toimittaa vain viimeisin omistajaluettelo. Liikkeeseenlaskija voi myös tilata omistajistaan erilaisia omistajaluetteloraportteja tai poimintoja niiltä. Muille kuin liikkeeseenlaskijoille Euroclear voi toimittaa vai koko omistajaluettelon (julkiset tiedot), 100 suurimman omistajan luettelon tai tiedot ulkomaalaisomistuksen määrästä.

Omistajaluettelot muodostetaan järjestelmästä siis aina erillisillä yhtiökohtaisilla tilauksilla. Yksittäinen tilaus tallennetaan järjestelmään manuaalisesti. Omistajaluettelon valmistumisaikaan ja kokoon vaikuttaa osakkeenomistajien lukumäärä. Arvo-osuusjärjestelmässä oli 31.7.2011 yhteensä 169 yhtiötä, joiden omistajien määrä vaihteli yhdestä omistajasta 228 794 omistajaan. Omistajaluettelo valmistuu omistajaluettelon koosta riippuen 2 – 55 minuutin kuluessa tilauksen tekemisestä.

Omistajaluettelon muodostamisprosessin vaativin ja paljon aikaa vievä vaihe on omistajaluettelotilauksen tietojen tallentaminen järjestelmään ja tilatun aineiston poiminta ja tallentaminen. Työvaihe edellyttää sitä suorittavalta henkilöltä erityisosaamista ja vie aikaa edellä kuvatusti. Mikäli tilaaja tilaa useiden yhtiöiden omistajaluettelot samalta päivältä, on kukin näistä omistajaluetteloista ajettava erikseen järjestelmästä ja tämä edellyttää yhtä suurta työtä kuin täysin erilliset tilaukset. Sama työmäärä toistuu, jos samat aineistot tilataan useina eri päivinä.

Useiden yhtiöiden omistajaluetteloiden tilaaminen saman henkilön toimesta, samalta päivältä ja yhdellä kerralla, edellyttää jonkin verran vähemmän työtä kuin täysin erilliset tai eri päiviä koskevat tilaukset. Työn säästö kohdistuu kuitenkin vain osaan työvaiheista eikä se ole kokonaiskustannusten kannalta merkittävä.

Tehty selvityspyyntö koskee tilattavien omistajaluetteloiden hinnoittelua. Selvityspyynnön tekijä kiinnittää selvityspyynnössään huomiota siihen, että hänelle on ilmoitettu Keskisuomalainen Oy:n omistajaluettelon hinnan oleva 168 euroa + alv. Tämä selvityspyynnössä esitetty hintatieto on voimassa olevan hinnastomme mukainen. Se sisältää Keskisuomalainen Oy:n omistajaluettelon toimittamisen tilaajalle sähköisessä muodossa pdf tai csv tiedostona sähköpostilla. Keskisuomalainen Oy:llä oli 4.8.2011 tilanteessa 1947 osakkeenomistajaa, ja heidän julkiset tietonsa sisältävä omistajaluettelo on 228 sivua pitkä.

Euroclear katsoo, että sen hinnaston mukaiset hinnat Keskisuomalainen Oy:n tai muiden yhtiöiden omistajaluetteloista vastaavat sille luetteloitten toimittamisesta



13.9.2011

9(9)

syntyviä kuluja, ja ovat siten lain mukaisia.

Euroclear katsoo menetelleensä selvityspyynnön kohteena olevassa asiassa kaikilta osin voimassa olevien lakien ja säännösten mukaisesti, ja pitää siten kantelua aiheettomana.

Kunnioittaen,

Euroclear Finland Oy



Hanna Vainio  
Varatoimitusjohtaja

Lisätiedot:

Krister Grönqvist puh. +358 20 770 6932